

รายงานการศึกษาดูงานต่างประเทศ

ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ราชอาณาจักรเบลเยียม

20 - 27 พฤษภาคม 2566

โดย

นักศึกษาหลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 11 (นธป.11)

รายงานการศึกษาดูงานต่างประเทศนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย (นธป.)

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประจำปี 2566

สารบัญ

	หน้า	
บทที่ 1	ข้อมูลทั่วไป	1
	1.1 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	1
	1.2 ราชรัฐลักเซมเบิร์ก	5
	1.3 ราชอาณาจักรเบลเยียม	9
บทที่ 2	ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก	13
	(The Constitutional of the Grand Duchy of Luxemburg)	
	2.1 ที่มาและความสำคัญ	13
	2.2 การศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก	14
บทที่ 3	ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป	17
	(Court of Justice of the European Union : CJEU)	
	3.1 ที่มาและความสำคัญ	17
	3.2 ภารกิจของศาลยุติธรรม	18
	3.3 โครงสร้างศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป	18
	3.4 องค์ประกอบศาลยุติธรรม (Court of Justice)	18
	3.5 องค์ประกอบของศาลกลาง (General Court)	22
	3.6 การศึกษาดูงาน ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป	24
บทที่ 4	ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม	28
	4.1 ที่มาและความสำคัญ	28
	4.2 โครงสร้างและองค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ	29
	4.3 การศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม	31
บทที่ 5	บทสรุปจากการศึกษาดูงาน	34
	เอกสารอ้างอิง	36

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	ธงชาติเยอรมนี	1
ภาพที่ 2	อาณาเขตและพรมแดนติดต่อระหว่างประเทศ	2
ภาพที่ 3	แผนที่ประเทศเยอรมนี	3
ภาพที่ 4	ธงชาติลักเซมเบิร์ก	5
ภาพที่ 5	อาณาเขตและพรมแดนติดต่อระหว่างประเทศ	6
ภาพที่ 6	แผนที่รัฐกิจแสดงเขตอำเภอต่างๆ ของประเทศลักเซมเบิร์ก	7
ภาพที่ 7	ธงชาติเบลเยียม	
ภาพที่ 8	คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญลักเซมเบิร์ก ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2566	14
ภาพที่ 9	Mr.Roger LINDEN ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก และ Mr.Francois Kremer กงสุลกิตติมศักดิ์ไทยประจำราชรัฐลักเซมเบิร์ก ให้เกียรติต้อนรับคณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ 11	15
ภาพที่ 10	คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญลักเซมเบิร์ก ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2566	10
ภาพที่ 11	คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ 11 ได้รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาของศาลรัฐธรรมนูญลักเซมเบิร์ก การบริหารจัดการและขอบเขตอำนาจของศาลในลักเซมเบิร์ก สถานะของผู้พิพากษาในลักเซมเบิร์ก และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่สำคัญ บรรยายโดย Mr. Roger LINDEN ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก Mr. Francis DELAPORTE รองประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก Mrs. Théa HARLES-WALCH ที่ปรึกษาศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก และ Mr. Thierry HOSCHEIT ที่ปรึกษาศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก	16
ภาพที่ 12	ผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ 11 เข้าร่วมศึกษาดูงานและฟังบรรยายหัวข้อ “สิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป” บรรยายโดย Mr. Dean Spielmann ประธานองค์คณะที่ 1 แห่งศาลกลาง และ หัวข้อ “อำนาจและการบริหารจัดการองค์กรแห่งศาลกลาง” บรรยายโดย Mr. Marc Jaeger ผู้พิพากษาแห่งศาลกลาง ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป	25

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 13	26
ผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง "สิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป" และ "อำนาจและการบริหารจัดการองค์กรแห่งศาลกลาง" กับ Mr. Dean Spielmann ประธานองค์คณะที่ 1 แห่งศาลกลาง และ Mr. Marc Jaeger ผู้พิพากษาแห่งศาลกลาง ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป	
ภาพที่ 14	27
ผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง "สิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป" และ "อำนาจและการบริหารจัดการองค์กรแห่งศาลกลาง" ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป	
ภาพที่ 15	27
การศึกษาดูงานเข้าร่วมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป	
ภาพที่ 16	32
คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม โดยได้รับการต้อนรับโดย Mr. Luc Lavrysen ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม	
ภาพที่ 17	33
17 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงานและฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับระบบศาลรัฐธรรมนูญ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ บรรยายโดย Mr. Luc Lavrysen ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม กลุ่มผู้ใช้ภาษาดัตช์ Mr. Quentin Pironnet เจ้าพนักงานกฎหมาย และ Mr. Jan Theunis เจ้าพนักงานกฎหมาย ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2566 ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม (The Constitutional Court of the Kingdom of Belgium)	

รายชื่อผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานต่างประเทศ ครั้งที่ 1
ของหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นรป.) รุ่นที่ 11
ระหว่างวันที่ 20 – 27 พฤษภาคม 2566

ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ราชรัฐลักเซมเบิร์ก และราชอาณาจักรเบลเยียม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

1. นายวรวิทย์ กังศศิเทียม	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
2. นายปัญญา อุดชาชน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
3. นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
4. นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์	เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นรป.) รุ่นที่ 11

1. นางสาวกนกรัตน์ ขุนทอง
2. นางกรนันท์ อัสวศิริโยธิน
3. พันตำรวจโทกีรป กฤตธีรานนท์
4. พลตรี รองศาสตราจารย์ นายแพทย์เกรียงชัย ประสงค์สุกาญจน์
5. นางเกศรา มัญชุศรี
6. ดร.จิราภรณ์ วีระยะพงษากุล
7. นายจิรุตม์ วิศาลจิตร
8. นายชัยวัฒน์ กุมุทพงษ์พานิช
9. นายชาติรี เรืองพัฒนา
10. พลเรือเอกเชิงชาย ชมเชิงแพทย์
11. นายแพทย์ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน
12. นายธัชชฎานพ อภิมนต์เตชบุตร
13. นางธีรลักษณ์ รมยานนท์
14. ดร.นฐิ์นันต์ ศรีลาศักดิ์
15. นางสาวนันทศรี เตพดลไชย
16. นางสาวนาตยา เชษฐโชติรส
17. ศาสตราจารย์แพทย์บุรณี กาญจนถวัลย์
18. นายประนัย วณิชชานนท์

19. ดร.ประเสริฐ สิ้นสุขประเสริฐ
20. ร้อยตำรวจเอกปิยะ รักสกุล
21. ดร.พรชัย สู้ระเวช
22. นายพรพจน์ เพ็ญพาส
23. ดร.นายแพทย์พิทักษ์พล บุญยะมาลิก
24. นายเพียรศักดิ์ สมบัติทอง
25. นายไพรัช พรสมบุญศิริ
26. นายภูมิพันธ์ บุญญาปะมัย
27. นางรดาพรรณ วานิช
28. นายระพีภัทร์ จันทร์ศรีวงศ์
29. นายฤทธิรงค์ บุญมีโชติ
30. นายวรุณเทพ วัชรภรณ์
31. นายวิทยา ทองกุ่ม
32. นายแพทย์วิฑิต อรรถเวชกุล
33. ดร.วิภารัตน์ ดีอ่อง
34. นายแพทย์วิวัฒน์ กว้างคณาษฎ์รักษ์
35. นายสมชัย วัฒนการุณ
36. พลตำรวจโทสรายุทธ สงวนโภคัย
37. พลตำรวจโทสำราญ นวลมา
38. นายสุวรรณ เลิศปัญญาโรจน์
39. พลเอกสุวิทย์ เกตุศรี
40. นายสุวิทย์ พรพานิช
41. ผศ.ดร.โสภณ เจริญ
42. นายอธิโชค วิทนกร
43. นายอภิรัฐ ไชยวงศ์น้อย
44. นางสาวอัญชลี บุญทรงษ์กุล
45. ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์อาทิตย์ อังกานนท์
46. พลอากาศโท นายแพทย์อิทธิพร คณะเจริญ

บทที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

1.1 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

เยอรมนีหรือชื่ออย่างเป็นทางการคือ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (ภาษาอังกฤษ: Federal Republic of Germany; ภาษาเยอรมัน: Bundesrepublik Deutschland) เป็นประเทศที่มีการปกครองแบบสหพันธ์ สาธารณรัฐแบบมีรัฐธรรมนูญในทวีปยุโรปตอนกลาง โดยเป็นการรวมตัวของรัฐทั้งหมด 16 รัฐ ประเทศนี้มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเชิงเสรีและรัฐสวัสดิการ มีเมืองหลวงและเมืองใหญ่ที่สุดของประเทศคือ เบอร์ลิน เยอรมนีมีประชากร 81.5 ล้านคน และเป็นประเทศที่มีความหนาแน่นประชากรสูงสุดแห่งหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นประเทศที่มีคนย้ายถิ่นมากที่สุดเป็นอันดับสามของโลก เยอรมนีเป็นหนึ่งในสมาชิกผู้ก่อตั้งสหภาพยุโรปและยังก่อตั้งสหภาพการเงินกับสมาชิกในสหภาพยุโรป อีก 17 ประเทศ โดยใช้ชื่อว่ายูโรโซน เยอรมนีเป็นสมาชิกของกลุ่ม UNO, OECD, NATO, G7 และ G20 เยอรมนีเป็นประเทศที่มีอิทธิพลต่อประเทศอื่น ๆ ในยุโรป และเป็นประเทศที่มีความสามารถที่จะแข่งขันในระดับโลก จากการจัดอันดับล่าสุดโดย U.S. News & World Report, the University of Pennsylvania's Wharton School and global brand consultants BAV Consulting เยอรมนีได้รับเลือกให้เป็นประเทศที่ดีที่สุด และมีการประกาศผลอย่างเป็นทางการในการประชุม World Economic Forum ณ เมือง Davos, Switzerland ในเดือนมกราคม 2559

ภาพที่ 1 ธงชาติเยอรมนี มีลักษณะเป็นธงสามสีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 3 ส่วน ยาว 5 ส่วน แบ่งเป็นแถบสี 3 แถบ ตามแนวนอน คือ สีดำ สีแดง และสีทอง มีชื่อเรียกในภาษาเยอรมันว่า "Schwarz-Rot-Gold" แปลว่า ธงดำ-แดง-ทอง ตามสีของธง

1.1.1 สภาพทางภูมิศาสตร์

ในเชิงธรณีวิทยาเยอรมนีเป็นส่วนหนึ่งของทวีปยุโรปตะวันตก เยอรมนีมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันไปจากทางตอนเหนือถึงทางตอนใต้ โดยมีทั้งที่ราบทางตอนเหนือและเทือกเขาทางตอนใต้ พรมแดนทางทิศเหนือติดทะเลเหนือ เดนมาร์ก และทะเลบอลติก ทิศตะวันออกติดโปแลนด์และสาธารณรัฐเช็ก ทิศใต้ติดออสเตรีย และสวิตเซอร์แลนด์ ทิศตะวันตกติดฝรั่งเศส ลักเซมเบิร์ก เบลเยียม และเนเธอร์แลนด์ กว้างขวางของประเทศเป็นที่ราบและมีเทือกเขาสำคัญ ๆ อย่าง เทือกเขาแอลป์ และมีแม่น้ำสำคัญอย่าง แม่น้ำไรน์ ซึ่งเป็นแม่น้ำที่ยาวและสำคัญที่สุดในทวีปยุโรป มีความยาวทั้งสิ้น 1,230 กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเทือกเขาแอลป์ ไหลผ่านประเทศหลายประเทศในยุโรปไปออกที่ทะเลเหนือ อีกทั้งเยอรมนีพรมแดนมีความยาวทั้งหมดรวม 3,757 กิโลเมตร และอยู่ตำแหน่งศูนย์กลางของทวีป ทำให้เยอรมนีเป็นประเทศที่มีประเทศเพื่อนบ้านมากที่สุดในยุโรป ร้อยละ 52 ของพื้นที่ประเทศเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ร้อยละ 29.5 เป็นป่า ร้อยละ 14 เป็นที่อยู่อาศัย และเป็นเส้นทางคมนาคม ร้อยละ 2 เป็นพื้นที่ที่มีน้ำ (แม่น้ำ คลอง ทะเลสาบ) และประมาณร้อยละ 2.5 เป็นพื้นที่อื่น ๆ เช่น เหมือง หรือพื้นที่ที่ไม่สามารถทำอะไรได้

ภาพที่ 2 อาณาเขตและพรมแดนติดต่อกับระหว่างประเทศ

1.1.2 สภาพภูมิอากาศ

เยอรมนีจัดว่าเป็นประเทศศูนย์กลางยุโรปที่มีสภาพอากาศแบบกลาง ๆ ทั้งประเทศ โดยได้รับอิทธิพลลมทางทิศตะวันตก และได้รับอิทธิพลจากกระแสน้ำอุ่นในมหาสมุทรแอตแลนติก โดยอุณหภูมิเฉลี่ยในช่วงปี 1961-1990 อยู่ที่ 8.2 องศาเซลเซียส ซึ่งอุณหภูมิเฉลี่ยมกราคมอยู่ที่ -0.5 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยเดือนกรกฎาคมอยู่ที่ 16.9 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ 789 มิลลิเมตร

1.1.3 เมืองหลวง เมืองสำคัญ และเมืองท่า

เมืองหลวงของเยอรมนีคือ กรุงเบอร์ลิน และมีเมืองสำคัญ ได้แก่ เมือง มิวนิค โคโลญจน์ แฟรงก์เฟิร์ต สตุตการ์ต และเมืองท่าสำคัญ ได้แก่ เมืองฮัมบวร์ก และเบอร์เมน ทั้งนี้เยอรมนีมีประชากรและความเจริญที่กระจายไปทั่วประเทศ ไม่ได้กระจุกอยู่เพียง 2-3 เมืองหลัก เนื่องจากเยอรมนีเพิ่งรวมประเทศเมื่อประมาณ 150 ปีที่ผ่านมา และผลจากสงครามโลก ทำให้ประชากรและบริษัทต่าง ๆ ในเบอร์ลินหนีออกมาตั้งรกรากทางฝั่งตะวันตกและใต้

ภาพที่ 3 แผนที่ประเทศเยอรมนี ประกอบไปด้วยเมืองหลวง เมืองสำคัญ และเมืองท่า

1.1.4 การแบ่งเขตการปกครอง

เยอรมนีแบ่งการปกครองกันระหว่างรัฐบาลกับทั้ง 16 รัฐของประเทศ ซึ่งจะแบ่งหน้าที่การดูแล เช่น รัฐต่าง ๆ จะเป็นผู้ดูแลเรื่องการศึกษา ตำรวจ แต่รัฐบาลจะดูแลเรื่อง การทหาร ในส่วนการเก็บภาษี ก็ช่วยกันดูแลซึ่งมีทั้งภาษีที่รัฐบาลเก็บ ที่รัฐเก็บ และที่เก็บด้วยกัน

1.1.5 ระบบการปกครอง

เยอรมนีปกครองในรูปแบบสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยระบบการปกครองของเยอรมนีมีพื้นฐานจากเอกสารรัฐธรรมนูญในปี พ.ศ. 2492 ซึ่งเรียกว่า Grundgesetz (กฎหมายพื้นฐาน) อำนาจอธิปไตยเป็นของรัฐบาลซึ่งประกอบไปด้วย สภาผู้แทนราษฎร (Bundestag) ซึ่งสมาชิกมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และสภาผู้แทนรัฐ (Bundesrat) เป็นสภาตัวแทนจาก 16 รัฐของสหพันธ์ โดยมีตำแหน่งประธานาธิบดี (Bundespräsident) เป็นตำแหน่งประมุขแห่งสหพันธ์รัฐเยอรมนี ซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมสหพันธ์ (Bundesversammlung) ที่ประกอบไปด้วยสมาชิกของ Bundestag และตัวแทนของรัฐต่าง ๆ ในจำนวนเท่ากัน ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (เยอรมัน: Bundeskanzler; อังกฤษ: Chancellor) เป็นตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาล เป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร

1.1.6 ประชากร/สังคม/วัฒนธรรม

จากการสำรวจครั้งล่าสุดปี 2011 แสดงให้เห็นว่า เยอรมนีมีประชากรมากกว่า 81 ล้านคน และเมื่อเทียบกับพื้นที่ของประเทศ 357,340 ตารางกิโลเมตรแล้ว จัดว่าประเทศเยอรมนีเป็นประเทศที่มีประชากรอยู่กันอย่างหนาแน่น และการที่มีผู้อพยพเข้ามาอยู่ในเยอรมนีในปี 2015 มากกว่า 1 ล้านคน ก็จะส่งผลต่อจำนวนประชากรของประเทศ แต่ประเทศเยอรมนีเป็นประเทศที่ต้องการผู้อพยพเช่นกัน เพราะสังคมเยอรมันเป็นสังคมสูงอายุ ณ วันนี้อายุโดยเฉลี่ยของประชากรเยอรมันคือ 43.7 ปี และรัฐบาลก็พยายามหาทางแก้ไขปัญหาสังคมสูงอายุ โดยมีนโยบายให้เงินช่วยเหลือให้ครอบครัวที่มีบุตร เพื่อกระตุ้นอัตราการขยายตัวของประชากร เป็นต้นโดยปกติแล้วชาวเยอรมันจะนับถือศาสนาคริสต์ และมีสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา นี้ เช่น วันหยุดราชการ และพิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องปกติในทวีปยุโรป แต่เมื่อถามว่าสังคมเยอรมันเป็นอย่างไร ก็คงไม่สามารถบอกได้ชัดเจน เนื่องจากเพิ่งมีการรวมตัวเป็นประเทศเยอรมนีมาไม่ถึง 150 ปีมานี้เอง คือรวมตัวใน ปี 1871 คือเป็นเวลาไม่นานก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งก่อนหน้านั้น พื้นที่ประเทศเยอรมนีในปัจจุบัน มีอาณาจักรต่าง ๆ เป็นร้อย ๆ อาณาจักร แต่ละอาณาจักรก็มีรูปแบบสังคมที่ใกล้เคียงกัน ฉะนั้นจึงขอยุติถึงสังคมเยอรมันในปัจจุบันเป็นหลัก โดยสังคมเยอรมันในวันนี้เป็นสังคมที่ค่อนข้างเปิดรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ โดยการเปิดรับวัฒนธรรมใหม่นี้ ได้เริ่มขึ้นอย่าง

เห็นได้ชัดหลังจากช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา เช่น การรับวัฒนธรรมการใช้ชีวิตแบบอเมริกันชน หรือการที่มีแรงงานจากต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศเยอรมนีเป็นจำนวนมากในช่วงปี 60 ทำให้เยอรมนีได้รับวัฒนธรรมต่าง ๆ จากแรงงานต่างชาติ เช่น วัฒนธรรมการกินพิซซ่าจากแรงงานอิตาลี หรือการกิน Döner Kebab จากแรงงานตุรกี ในวันนี้ต้องรอดูกันว่า ผู้อพยพกว่า 1 ล้านคน จะส่งผลกระทบต่อทางวัฒนธรรมอะไรบ้างกับเยอรมนี

1.2 ราชรัฐลักเซมเบิร์ก

ลักเซมเบิร์ก (Luxembourg) หรือชื่อทางการคือ ราชรัฐลักเซมเบิร์ก (อังกฤษ: Grand Duchy of Luxembourg) เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล อยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปยุโรป มีเมืองหลวงคือ นครลักเซมเบิร์ก ซึ่งถือเป็นหนึ่งในสี่เมืองที่เป็นที่ตั้งของสถาบันสำคัญทั้งเจ็ดแห่งสหภาพยุโรป (ร่วมกับบรัสเซลส์ แฟรงก์เฟิร์ต และ สตราซบูร์) และยังเป็นที่ตั้งของสถาบันสำคัญหลายแห่งของทวีปรวมถึงศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป วัฒนธรรมลักเซมเบิร์ก อาทิ ภาษา และ วิถีชีวิตของผู้คน มีความเกี่ยวพันอย่างสูงกับประเทศเพื่อนบ้านอย่าง เยอรมนี และ ฝรั่งเศส และแม้จะมีภาษาลักเซมเบิร์กเป็นภาษาประจำชาติ ทว่าภาษาเยอรมันและภาษาฝรั่งเศสก็ถูกใช้อย่างแพร่หลายในบริบททางกฎหมายและการปกครอง และทั้งสามภาษามีสถานะเป็นภาษาราชการโดยนิตินัย ด้วยพื้นที่เพียง 2,586 ตารางกิโลเมตร (998 ตารางไมล์) ส่งผลให้ลักเซมเบิร์กเป็นรัฐอธิปไตยที่เล็กที่สุดแห่งหนึ่งในทวีปยุโรป และใน ค.ศ. 2022 ลักเซมเบิร์กมีประชากรเพียง 645,397 คนถือเป็นหนึ่งในประเทศที่มีประชากรน้อยที่สุดในยุโรป แต่เป็นประเทศที่มีอัตราการเติบโตของประชากรสูงที่สุดและชาวต่างชาติมีสัดส่วนเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมดในฐานะตัวแทนประเทศประชาธิปไตยที่มีระบอบราชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ ลักเซมเบิร์กอยู่ภายใต้การปกครองของแกรนด์ดยุกอ็องรีแห่งลักเซมเบิร์ก

ภาพที่ 4 ธงชาติลักเซมเบิร์ก สีแดง สีขาว และสีฟ้า มีที่มาจากตราประจำราชวงศ์ลักเซมเบิร์ก สีแดงมาจากรูปสิงโตสีแดง ส่วนสีฟ้าและสีขาว มาจากสีพื้นของตราสัญลักษณ์

1.2.1 สภาพทางภูมิศาสตร์

ลักเซมเบิร์กเป็นหนึ่งในประเทศที่มีขนาดเล็กที่สุดในยุโรป มีเนื้อที่ 2,586 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 660,809 คน (ค.ศ. 2023) เป็นส่วนหนึ่งของยุโรปตะวันตกเฉียงเหนือมีพรมแดนติดกับเบลเยียม 148 กิโลเมตร ไปทางตะวันตกและทางเหนือฝรั่งเศส (23 กิโลเมตร) ทางใต้และเยอรมนี (138 กิโลเมตร) ไปทางทิศตะวันออก ลักเซมเบิร์กไม่มีทางออกสู่ทะเล โดยเบลเยียมแยกออกจากทะเลเหนือ ลักษณะภูมิประเทศของประเทศแบ่งออกอย่างชัดเจนระหว่างเนินเขา Oesling ทางตอนเหนือที่สามของราชรัฐและที่ราบ Gutland ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 2 ใน 3 ทางตอนใต้ แม่น้ำที่ยาวที่สุดของประเทศคือ Sauer ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของ Moselle ซึ่งรวมถึงพื้นที่เกือบทั้งหมดของลักเซมเบิร์ก แม่น้ำสายหลักอื่น ๆ ได้แก่ Alzette ทางตอนใต้ และ Wiltz ทางตอนเหนือ แม้จะมีขนาดเล็ก แต่ลักเซมเบิร์กก็มีลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกันโดยมีคุณสมบัติหลักสองประการคือ ภูมิทัศน์ ทางตอนเหนือของประเทศเกิดจากส่วนหนึ่งของที่ราบสูง Ardennes ซึ่งมีความสูงตั้งแต่ 450 ถึง 600 เมตร (1,500 ถึง 2,000 ฟุต) ส่วนที่เหลือของประเทศประกอบด้วยชนบทลูกคลื่นที่มีหุบเขากว้าง เมืองหลวงชื่อลักเซมเบิร์กจัดตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ

ภาพที่ 5 อาณาเขตและพรมแดนติดต่อกันระหว่างประเทศ

1.2.2 สภาพภูมิอากาศ

ลักเซมเบิร์กเป็นส่วนหนึ่งของเขตภูมิอากาศของทวีปยุโรปตะวันตกและมีภูมิอากาศที่อบอุ่นโดยไม่มีอากาศสุดขั้ว ฤดูหนาวอากาศค่อนข้างเย็น ฤดูร้อนอากาศอบอุ่นค่อนข้างเย็นและมีฝนตกชุก สภาพอากาศตามฤดูกาลมีความแตกต่างกันบ้างระหว่างภาคเหนือและภาคใต้ ทางตอนเหนือมีอิทธิพลอย่างมากจากระบบของมหาสมุทรแอตแลนติก ซึ่งการผ่านไปของความกดอากาศ ทำให้เกิดสภาพอากาศที่ไม่คงที่ ซึ่งส่งผลให้ท้องฟ้ามีดครึ้มและมีฝนตกปรอย ๆ เป็นจำนวนมาก ในฤดูหนาว ปริมาณน้ำฝนถึง 1,200 มิลลิเมตร (47.2 นิ้ว) ต่อปี ในบางพื้นที่ในฤดูร้อนความร้อนที่มากเกินไปนั้นหายากและอุณหภูมิจะลดลงอย่างเห็นได้ชัดในเวลากลางคืน อุณหภูมิและความชื้นต่ำทำให้เกิดสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในส่วนนี้ของประเทศเรียกในแง่ดีคือ "สภาพอากาศที่ชุ่มชื้น" ในภาคใต้ ฤดูหนาวไม่มีแดดจ้า และมีปริมาณน้ำฝนไม่ได้ต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ประมาณ 800 มิลลิเมตร (31.5 นิ้ว)

1.2.3 การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันหน่วยการบริหารระดับสูงสุดของประเทศลักเซมเบิร์ก ได้แก่ อำเภอ ซึ่งมีจำนวน 12 อำเภอ ได้แก่ เกร็ยเวอมาเคอร์ คาแพ็ลเลน เคลียร์ฟ ดิกเคริช ไฟอาเนิน เมียร์ช เร็ยเดิน เร็ยเม็ช ลักเซมเบิร์ก โวลตส์ เอ็ยชเทอร์นัค นัค แอมวอลต์เซ็ชท์

ภาพที่ 6 แผนที่รัฐกิจแสดงเขตอำเภอต่าง ๆ ของประเทศลักเซมเบิร์ก

1.2.4 ระบบการปกครอง

ลักเซมเบิร์กมีรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (constitutional monarchy) ได้มีสถานะเป็นแกรนด์ดัชชีใน ค.ศ. 1815 และได้เป็นเอกราชจากเนเธอร์แลนด์อย่างเต็มตัวใน ค.ศ. 1890 ปัจจุบันมีแกรนด์ดยุกองรีเป็นประมุขของรัฐ และถือว่าเป็นแกรนด์ดัชชีที่เดียวในโลกที่มีอำนาจอธิปไตย ปัจจุบัน แกรนด์ดยุก อองรี (Grand Duke Henri) เป็นประมุขแห่งรัฐลำดับที่ 6 ในราชวงศ์ นัสซอ-วิลเบิร์ก (Nassau-Weilbourg)

1.2.5 ประชากร/สังคม/วัฒนธรรม

ประชากรผู้อพยพเพิ่มขึ้นในศตวรรษที่ 20 เนื่องจากการมาถึงของผู้พลพจากเบลเยียม ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมนี และโปรตุเกส ใน ค.ศ. 2013 มีประชากรประมาณ 88,000 คน ที่มีสัญชาติโปรตุเกส ในปี 2013 มีผู้อพยพอาศัยถาวร 537,039 คน โดย 44.5% เป็นชาวต่างชาติหรือผู้อพยพ กลุ่มชาติพันธุ์ต่างประเทศที่ใหญ่ที่สุดคือ ชาวโปรตุเกส ซึ่งคิดเป็น 16.4% ของประชากรทั้งหมด ตามด้วยชาวฝรั่งเศส (6.6%) ชาวอิตาลี (3.4%) เบลเยียม (3.3%) และชาวเยอรมัน (2.3%) อีก 6.4% มาจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอื่น ๆ ในขณะที่ 6.1% ที่เหลือเป็นของนอกสหภาพยุโรปอื่น ๆ นับตั้งแต่เริ่มสงครามในยูโกสลาเวีย ลักเซมเบิร์กได้รับผู้อพยพจำนวนมากจากบอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา มอนเตเนโกร และเซอร์เบีย ในทุกปีมีผู้อพยพใหม่กว่า 10,000 คน มาถึงลักเซมเบิร์ก ส่วนใหญ่มาจากรัฐในสหภาพยุโรป เช่นเดียวกับยุโรปตะวันออก ในปี 2000 มีผู้อพยพในลักเซมเบิร์ก 162,000 คน คิดเป็น 37% ของประชากรทั้งหมด มีผู้อพยพผิดกฎหมายประมาณ 5,000 คน ในลักเซมเบิร์ก ในปี 2002 ลักเซมเบิร์กได้รับวัฒนธรรมของเพื่อนบ้าน แต่ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นไว้เป็นจำนวนมากเนื่องจากเป็นประเทศในชนบทที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีพิพิธภัณฑที่มีชื่อเสียงหลายแห่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเมืองหลวง ซึ่งรวมถึงพิพิธภัณฑประวัติศาสตร์และศิลปะแห่งชาติ (NMHA) พิพิธภัณฑประวัติศาสตร์เมืองลักเซมเบิร์ก และพิพิธภัณฑศิลปะสมัยใหม่ Grand Duke Jean (Mudam) พิพิธภัณฑประวัติศาสตร์การทหารแห่งชาติ (MNHM) ใน Diekirch เป็นที่รู้จักโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการเป็นตัวแทนของ Battle of the Bulge เมืองลักเซมเบิร์กเองอยู่ในรายชื่อมรดกโลกขององค์การยูเนสโก เนื่องจากความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของป้อมปราการ

ประเทศได้ผลิตศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติบางคน รวมทั้งจิตรกร เช่น Théo Kerg, Joseph Kutter และ Michel Majerus และช่างภาพ เอ็ดเวิร์ด สไตเชน (Edward Steichen) ถือเป็นหนึ่งในช่างภาพที่ผลงานโดดเด่นและเป็นที่ยอมรับระดับโลก ผลงานของเขามักเป็นภาพถ่ายที่ปรากฏบ่อยครั้งในนิตยสาร Camera Work ของ Alfred Stieglitz ในระหว่างการตีพิมพ์ตั้งแต่ ค.ศ. 1903 ถึง 1917 โดยเขาได้รับการยกย่องว่าเป็น "ช่างภาพที่

ยิ่งใหญ่ โดยลักเซมเบิร์กเป็นเมืองแรกที่ได้รับการตั้งชื่อว่า European Capital of Culture หรือเป็น เมืองศูนย์กลางแห่งวัฒนธรรมยุโรป ถึงสองครั้ง ครั้งแรกคือใน ค.ศ. 1995 และอีกครั้งใน ค.ศ. 2007

1.3 ราชอาณาจักรเบลเยียม

เบลเยียม (อังกฤษ: Belgium) หรือชื่อทางการว่า ราชอาณาจักรเบลเยียม (อังกฤษ: Kingdom of Belgium) เป็นประเทศในยุโรปตะวันตกเฉียงเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเนเธอร์แลนด์ เยอรมนี ลักเซมเบิร์ก ฝรั่งเศส และทะเลเหนือ มีพื้นที่ 30,689 ตารางกิโลเมตร (11,849 ตารางไมล์) และมีประชากรราว 11.5 ล้านคน ทำให้เป็นประเทศที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดอันดับที่ 22 ของโลก และเป็นอันดับที่ 6 ของยุโรป มีเมืองหลวงและเมืองที่ใหญ่ที่สุดคือ กรุงบรัสเซลส์ ซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของสหภาพยุโรป และมีเมืองสำคัญอื่น ๆ ได้แก่ แอนต์เวิร์ป, เกนต์, ชาร์เลอรัว, ลีแยฌ, บรูซ, นามูร์ และ เลอเฟิน เบลเยียมเป็นหนึ่งในหกประเทศผู้ก่อตั้งสหภาพยุโรป และกรุงบรัสเซลส์ถูกใช้เป็นสถานที่จัดการประชุมสำคัญระดับทวีปที่สำคัญหลายครั้ง เช่น การประชุมของคณะกรรมาธิการยุโรป สภาสหภาพยุโรป และสภายุโรป รวมทั้งเป็นหนึ่งในสองเมืองหลักที่ใช้สำหรับการประชุมรัฐสภายุโรป (อีกแห่งคือสตราสบูร์ก) เบลเยียมยังเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งของยูโรโซน เนโท องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และ องค์การการค้าโลก และเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพเบนลักซ์ไทรภาคี และพื้นที่เชงเกน กรุงบรัสเซลส์ยังเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ขององค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น เนโท

ภาพที่ 7 ธงชาติเบลเยียม มีลักษณะเป็นธงสามสีสามแถบรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นธงแบ่งเป็นแถบสีดำ สีเหลือง และสีแดง เรียงตามแนวตั้งจากซ้ายไปขวา แต่ละแถบมีความกว้างเท่ากัน

1.3.1 สภาพทางภูมิศาสตร์

เบลเยียมมีพรมแดนติดต่อกับประเทศฝรั่งเศส (620 กิโลเมตร) เยอรมนี (167 กิโลเมตร) ลักเซมเบิร์ก (148 กิโลเมตร) และเนเธอร์แลนด์ (450 กิโลเมตร) มีพื้นที่รวม 30,528 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นน้ำ 250 กิโลเมตร ภูมิประเทศของเบลเยียมแบ่งออกเป็นสามส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ ที่ราบชายฝั่ง ที่ราบสูงกลาง และที่สูงอาร์แดน ที่ราบชายฝั่งของเบลเยียม ประกอบด้วยเนินทรายจำนวนมาก ลึกเข้ามาในแผ่นดินเป็นที่ราบทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และคลองที่สูงอาร์แดนเป็นเขตที่เป็นป่าหนาแน่น ยกตัวสูงขึ้นเฉลี่ย 460 เมตร อยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของเบลเยียม พื้นที่แถบนี้มีลักษณะเป็นหิน ไม่เหมาะกับเกษตรกรรม มีจุดที่สูงที่สุดของเบลเยียมคือ ซีญาลเดอบอทร็องฌ์ (Signal de Botrange) สูง 694 เมตร แม่น้ำสายหลักของเบลเยียมได้แก่ แม่น้ำแอ็สโก (Escaut) และแม่น้ำเมิซ (Meuse) ซึ่งมีต้นน้ำอยู่ที่ฝรั่งเศส แม่น้ำแอ็สโกเป็นแม่น้ำสายหลักของเบลเยียม ผ่านท่าเรือแอนต์เวิร์ป บรัสเซลส์ และเกนต์

1.3.2 สภาพภูมิอากาศ

ภูมิอากาศชายฝั่งทะเลมีลักษณะชื้นและไม่รุนแรงนัก ในขณะที่ลึกเข้ามาในพื้นที่ปอดุณภูมิจะมีช่วงความเปลี่ยนแปลงสูงกว่า ในเขตที่สูงอาร์แดนส์มีฤดูร้อนที่ร้อนสลับกับฤดูหนาวที่หนาวเย็น ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อเดือนในบรัสเซลส์ อยู่ระหว่าง 55 มิลลิเมตร ในเดือนกุมภาพันธ์ จนถึง 78 มิลลิเมตร ในเดือนกรกฎาคม ในขณะที่อุณหภูมิเฉลี่ยของบรัสเซลส์อยู่ที่ 15-18 องศาเซลเซียสในเดือนมิถุนายนถึงกันยายน และลงต่ำอยู่ที่ 3 องศาในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์

1.3.3 การแบ่งเขตการปกครอง

เบลเยียมมีระบอบการปกครองแบบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญด้วยระบบรัฐสภา โดยแบ่งออกเป็นสามเขตการปกครองตนเองที่สำคัญ ได้แก่ แคว้นเฟลมิช (ฟลานเดอร์) ตั้งอยู่ทางตอนเหนือซึ่งประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาดัตช์, วอลลูน (วอลโลเนีย) ทางทิศใต้ซึ่งประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาฝรั่งเศส และแคว้นนครหลวงบรัสเซลส์ ซึ่งถือเป็นภูมิภาคที่เล็กที่สุดและมีความหนาแน่นประชากรสูงที่สุด รวมทั้งเป็นภูมิภาคที่ร่ำรวยที่สุดในแง่ของอัตราจีดีพีเฉลี่ย เบลเยียมเป็นที่ตั้งของประชาคมผู้ใช้ภาษาหลักสองภาษา ได้แก่ ประชาคมเฟลมิชที่พูดภาษาดัตช์ซึ่งมีประชากรร้อยละ 60 และประชาคมฝรั่งเศสซึ่งมีประมาณร้อยละ 40 นอกจากนี้ยังมีประชาคมภาษาเยอรมันกระจายตัวอยู่ในภูมิภาคตะวันออก ในขณะที่แคว้นบรัสเซลส์ซึ่งเป็นที่ตั้งของเมืองหลวงใช้ทั้งภาษาฝรั่งเศสและภาษาดัตช์ แม้ภาษาฝรั่งเศสจะมีบทบาทเป็นภาษาหลัก ความขัดแย้งทางภาษาและวัฒนธรรมยังสะท้อนให้เห็นจากระบอบการปกครองที่ซับซ้อน จากการมีรัฐบาลย่อยหลายระดับซึ่งมีอำนาจหน้าที่แตกต่างกันตามรัฐธรรมนูญ

1.3.4 ระบบการปกครอง

เมื่อปี 2538 เบลเยียมปฏิรูปการปกครองเป็นสหพันธรัฐ ระบอบรัฐสภาประกอบด้วย สมาชิกแทนราษฎร และวุฒิสภา การปกครองแบบสหพันธรัฐของเบลเยียมกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจแก่รัฐบาลท้องถิ่นในการกำหนดนโยบายด้านต่าง ๆ ซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นสามารถจัดทำสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลกลางและรัฐบาลภูมิภาค ดังนี้

รัฐบาลกลาง/สหพันธรัฐ (Federal State) มีอำนาจกำหนดนโยบายในด้านสำคัญ ๆ อาทิ การเงิน การสาธารณสุข การป้องกันประเทศ การต่างประเทศ ยุติธรรม ตำรวจ งบประมาณของประเทศ และความมั่นคงทางสังคม

ระดับภูมิภาค (Region) แบ่งออกเป็น 3 ภูมิภาค คือ ภูมิภาค Walloon (พูดภาษาฝรั่งเศส) ภูมิภาค Flanders (พูดภาษาเฟลมมิช) และภูมิภาค Brussels Capital (พูดภาษาฝรั่งเศสและเฟลมมิช) มีอำนาจหน้าที่ดูแลงานที่เกี่ยวข้องกับทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน การเกษตร นโยบายเกี่ยวกับน้ำ ที่อยู่อาศัย งานสาธารณสุข พลังงาน การคมนาคม (ยกเว้นรถไฟ) สิ่งแวดล้อมเมืองชนบท การค้ากับต่างประเทศ ควบคุมดูแลการบริหารงานของจังหวัด ชุมชน (Commune) บริษัทที่ให้บริการด้านสาธารณูปโภคระหว่างชุมชนต่าง ๆ

ระดับประชาคม (Community) จัดแบ่งตามภาษาที่ใช้ คือ ประชาคมพูดภาษาเฟลมมิช ประชาคมพูดภาษาฝรั่งเศส และประชาคมพูดภาษาเยอรมัน มีอำนาจดูแลและบริหารด้านวัฒนธรรม การศึกษา การใช้ภาษา และนโยบายด้านสาธารณสุข (รวมถึงงานด้านการพิทักษ์เยาวชน สวัสดิการสังคม การให้ความช่วยเหลือครอบครัว และงานบริการด้านการโยกย้ายถิ่นฐาน) รวมทั้งด้านการค้นคว้าวิทยาศาสตร์ นอกจากนั้น รัฐบาลประชาคมมีอำนาจติดต่อกับต่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานในความรับผิดชอบด้วย โดยเฉพาะด้านการศึกษาและวัฒนธรรม

ระดับมณฑลหรือจังหวัด (Province) และระดับชุมชน (Commune) มีอำนาจเป็นของตนเองในการกำหนดนโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม ภาษา นโยบายเยาวชน สื่อสารมวลชน การกีฬา การศึกษา (ยกเว้นการกำหนดการศึกษาภาคบังคับ มาตรฐานคุณสมบัติของการรับปริญญา และบำนาญของครูอาจารย์ การประกันสุขภาพ และการสงเคราะห์คนพิการ)

1.3.5 ประชากร/สังคม/วัฒนธรรม

จากการสำรวจเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เบลเยียมมีประชากรทั้งหมด 11,515,793 คน คิดเป็นความหนาแน่น 376 คนต่อตารางกิโลเมตร รุ่งสูงเป็นอันดับ 22 ของโลก มณฑลที่มีประชากรมากที่สุดคือ แอนด์เวิร์ป

และน้อยสุดคือ ลักเซมเบิร์ก ข้อมูลในเดือนมกราคม พ.ศ. 2562 เผยว่า ประชากร 6,589,069 คนอาศัยอยู่ในเขตฟ
ลามส์ (ประมาณ 57.6 เปอร์เซ็นต์ของทั้งหมด) อาศัยอยู่มากที่ แอนต์เวิร์ป (523,248 คน) เกนต์ (260,341 คน)
และบรูซ (118,284 คน) ส่วนเขตวัลลูนมีประชากร 3,633,795 คน (ราว 31.8 เปอร์เซ็นต์ของทั้งประเทศ) อาศัย
อยู่มากที่ซาร์เลอรวัว (201,816 คน) ลีแยฌ (197,355 คน) และนามูร์ (110,939 คน) เขตเมืองหลวงบรัสเซลส์มี
ประชากร 1,208,542 คนหรือราว 10.6 เปอร์เซ็นต์ของทั้งประเทศ

บทที่ 2

ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก (The Constitutional of the Grand Duchy of Luxembourg)

2.1 ที่มาและความสำคัญ

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 95 วรรคสาม กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์กประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคน ดังนี้ ประธานศาลฎีกา จำนวนหนึ่งคน ประธานศาลปกครอง จำนวนหนึ่งคน ที่ปรึกษาศาลฎีกา จำนวนสองคน ผู้พิพากษาจากศาลยุติธรรมที่ได้รับการแต่งตั้งโดยแกรนด์ดยุกตามคำแนะนำของประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครอง จำนวนห้าคน โดยสรรหาจากผู้พิพากษาศาลยุติธรรมและผู้พิพากษาจากศาลปกครอง เพื่อมาเป็นตุลาการพิจารณาและวินิจฉัยคดีเป็นคราว ๆ โดยผู้พิพากษาทั้งสองศาล จะไม่ขาดจากตำแหน่งเดิมที่ดำรงอยู่ เป็นไปตามตามมาตรา 95 วรรคสาม ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย การตีความกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร นอกเหนือจากกฎหมายที่มีสนธิสัญญารับรองไว้ ซึ่งจะไม่รวมในการพิจารณาวินิจฉัย หากมีฝ่ายใดมีความสงสัยในความชอบด้วยกฎหมายตามรัฐธรรมนูญที่มีผลกระทบกับข้อพิพาทให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย อย่างไรก็ตาม การยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ประชาชนไม่สามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรงซึ่งคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญมีผลเฉพาะต่อคดีที่จำต้องมีการตั้งประเด็นปัญหาก่อนดำเนินการพิจารณาในเนื้อหาของคดี อย่างไรก็ตาม ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมที่ตัดสินคดีอื่น ๆ ไม่จำเป็นต้องอ้างศาลรัฐธรรมนูญในการกำหนดประเด็นปัญหาก่อนดำเนินการพิจารณาในเนื้อหาของคดีที่เกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญได้นำมาใช้ในการตัดสินคดีที่แก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จนกระทั่งเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยทั้งหมด 75 เรื่อง คำวินิจฉัยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเสมอภาค ก่อนกฎหมายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 10 ทวิ ในขั้นตอนระหว่างการแก้ไขรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการรัฐสภาและรัฐบาลได้บรรลุข้อตกลงในการยุบศาลรัฐธรรมนูญและให้อำนาจผู้พิพากษาศาลยุติธรรมในการตรวจสอบกฎหมายว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ดังนั้น ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมจะสามารถนำ การตรวจสอบแนวปฏิบัติทางกฎหมายมารวมเข้ากับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายชั้นสูงสุดของกระบวนการยุติธรรม จะมีการจัดตั้งศาลฎีกาขึ้นใหม่

2.2 การศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก

คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญลักเซมเบิร์ก (The Constitutional of the Grand Duchy of Luxembourg) ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2566 นำโดยนายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งในการนี้ได้รับเกียรติจาก Mr. Roger LINDEN ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก และ Mr. Francois Kremer กงสุลกิตติมศักดิ์ไทยประจำราชรัฐลักเซมเบิร์ก ให้เกียรติต้อนรับ โดยในการศึกษาดูงานครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ได้รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาของศาลรัฐธรรมนูญลักเซมเบิร์ก การบริหารจัดการและขอบเขตอำนาจของศาลในลักเซมเบิร์ก สถานะของผู้พิพากษาในลักเซมเบิร์ก และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่สำคัญ บรรยายโดย Mr. Roger LINDEN ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก Mr. Francis DELAPORTE รองประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก Mrs. Théa HARLES-WALCH ที่ปรึกษาศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก และ Mr. Thierry HOSCHEIT ที่ปรึกษาศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก

ภาพที่ 8 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญลักเซมเบิร์ก ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2566

ภาพที่ 9 Mr. Roger LINDEN ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก และ Mr. Francois Kremer กงสุลกิตติมศักดิ์ไทยประจำราชรัฐลักเซมเบิร์ก ให้เกียรติต้อนรับคณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11

ภาพที่ 10 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญลักเซมเบิร์ก ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2566

ภาพที่ 11 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ได้รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาของศาลรัฐธรรมนูญลักเซมเบิร์ก การบริหารจัดการและขอบเขตอำนาจของศาลในลักเซมเบิร์ก สถานะของผู้พิพากษาในลักเซมเบิร์ก และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่สำคัญ บรรยายโดย Mr. Roger LINDEN ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก Mr. Francis DELAPORTE รองประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก Mrs. Théa HARLES-WALCH ที่ปรึกษาศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก และ Mr. Thierry HOSCHEIT ที่ปรึกษาศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก

บทที่ 3

ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of the European Union: CJEU)

3.1 ที่มาและความสำคัญ

ในปี พ.ศ. 2547 ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปประกอบด้วย 3 ศาล 1. ศาลยุติธรรม 2. ศาลกลาง (ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2531) 3. ศาลข้าราชการพลเรือน (ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2547) ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2552 ได้มีสนธิสัญญาลิสบอน ซึ่งเป็นสนธิสัญญาที่มีจุดมุ่งหมาย คือ การทำให้กระบวนการต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในสนธิสัญญาอัมสเตอร์ดัม (Treaty of Amsterdam 1997) และสนธิสัญญานิซ (Treaty of Nice 2001) ของสหภาพยุโรปประสบผลสำเร็จโดยมีเป้าหมายที่จะยกระดับกฎระเบียบต่าง ๆ ของสหภาพยุโรปให้เป็นประชาธิปไตยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้สถาบันต่าง ๆ ของสหภาพยุโรปทำงานได้อย่างสอดคล้องกัน พ.ศ.2552 มีการรวมองค์กรต่าง ๆ เข้าเป็นระบบศาลเรียกว่า "ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป" โดยเปลี่ยนชื่อ "ศาลยุติธรรมประชาคมยุโรป" เป็น "ศาลยุติธรรม" และเปลี่ยนชื่อ "ศาลชั้นต้น" เป็น "ศาลกลาง" ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปมีประเทศสมาชิก 27 ประเทศ ได้แก่

1. กรีซ	15. โรมาเนีย
2. โครเอเชีย	16. ลักเซมเบิร์ก
3. เช็กเกีย	17. ลัตเวีย
4. ไชปรัส	18. ลิทัวเนีย
5. เดนมาร์ก	19. สเปน
6. เนเธอร์แลนด์	20. สโลวาเกีย
7. บัลแกเรีย	21. สโลวีเนีย
8. เบลเยียม	22. สวีเดน
9. โปรตุเกส	23. ออสเตรีย
10. โปแลนด์	24. อิตาลี
11. ฝรั่งเศส	25. เอสโตเนีย
12. ฟินแลนด์	26. ไอร์แลนด์
13. มอลตา	27. ฮังการี
14. เยอรมนี	

3.2 ภารกิจของศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปถือเป็นอำนาจตุลาการของสหภาพยุโรปและด้วยความร่วมมือกับศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปและศาลของประเทศสมาชิก จึงรับประกันว่าจะมีการบังคับใช้และตีความกฎหมายของสหภาพยุโรปอย่างเท่าเทียมกัน ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปมีอำนาจเหนือข้อพิพาททางกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิกและสถาบันของสหภาพยุโรป มีหน้าที่ตีความกฎหมายของสหภาพยุโรปและตรวจสอบให้แน่ใจว่ากฎหมายที่ผ่านโดยสภานิติบัญญัติของสหภาพยุโรปนั้นสอดคล้องกับสนธิสัญญาและข้อบังคับที่ควบคุมสหภาพ การตัดสินมีผลผูกพันกับประเทศสมาชิกทั้งหมด หมายความว่ากฎหมายใด ๆ ที่ไม่สอดคล้องจะต้องถูกยกเลิกหรือแก้ไขหากพบว่าการละเมิดกฎหมายของสหภาพยุโรป ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศสมาชิกมีภาษาและระบบกฎหมายเฉพาะของตนเอง ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปจึงเป็นศาลที่มีหลากหลายภาษา เนื่องจากภาษาราชการแต่ละภาษาของประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปสามารถเป็นภาษาที่ใช้ในคดีได้ ศาลจึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามหลักการใช้หลายภาษาอย่างครบถ้วน เนื่องจากความจำเป็นในการสื่อสารกับคู่ความในภาษานั้น ๆ ของกระบวนการพิจารณาคดี และเพื่อให้แน่ใจว่ามีการเผยแพร่กฎหมายในกรณีดังกล่าวกับประเทศสมาชิกทั้งหมด ภารกิจของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปประกอบไปด้วยสามประการหลักได้แก่

- 1) ตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายในการกระทำต่าง ๆ ขององค์กรสมาชิกในสหภาพยุโรป
- 2) ตรวจสอบให้แน่ใจว่าประเทศสมาชิกปฏิบัติตามพันธกรณีตามสนธิสัญญา
- 3) ตีความกฎหมายของประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปตามคำร้องขอของศาลและศาลในประเทศสมาชิก

3.3 โครงสร้างศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป

ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปประกอบด้วย 2 ศาล ดังนี้

1. ศาลยุติธรรม (Court of Justice) มีหน้าที่ไต่สวนคำขอให้ชี้ขาดเบื้องต้น เพิกถอน หรืออุทธรณ์ จากศาลของประเทศสมาชิก มีองค์ประกอบคือ ตุลาการจากประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปประเทศละ 1 คน (24 คน) และอัยการอีก 11 คน

2. ศาลกลาง (General Court) มีหน้าที่ไต่สวนคำขอให้เพิกถอน จากบุคคล จากบริษัท หรือจากรัฐบาลของประเทศในบางกรณี (เน้นเรื่องกฎหมายการแข่งขัน ความช่วยเหลือจากรัฐ การค้าเกษตรกรรมและเครื่องหมายการค้า) ประกอบด้วยตุลาการ 56 คน (เพิ่มจากเดิม 47 คน ในปี พ.ศ. 2562)

3.4 องค์ประกอบศาลยุติธรรม (Court of Justice)

ศาลยุติธรรมประกอบด้วยผู้พิพากษา 27 คน และอัยการสูงสุด 11 คน ผู้พิพากษาและผู้สนับสนุนที่ได้รับการแต่งตั้งจากความเห็นพ้องร่วมกันของรัฐบาลประเทศสมาชิก มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีและสามารถต่ออายุได้อีก โดยรับเลือกจากบุคคลที่มีความเป็นอิสระ ปราศจากข้อครหาและมีคุณสมบัติที่เหมาะสม หรือผู้ที่มีความสามารถเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมทั้งหมดจะเลือกกันเองเพื่อดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานมีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี ประธานมีหน้าที่กำกับดูแลงานของศาลและเป็นประธานในการพิจารณาคดีและการพิจารณาคดีเต็มรูปแบบหรือองค์คณะใหญ่ รองประธานมีหน้าที่ช่วยประธานในการปฏิบัติหน้าที่และทำหน้าที่แทนเมื่อมีเหตุจำเป็น อัยการผู้ช่วยมีหน้าที่รับผิดชอบในการนำเสนอความคิดเห็นในกรณีที่ได้รับมอบหมายด้วยความเป็นกลางและเป็นอิสระ นายทะเบียนทำหน้าที่เลขาธิการสำนักงานและบริหารจัดการหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้อำนาจของประธานศาล ศาลอาจนั่งพิจารณาคดีเต็มรูปแบบเป็นองค์คณะใหญ่โดยมีจำนวนผู้พิพากษา 15 คน หรือในองค์คณะที่มีผู้พิพากษาสองหรือห้าคน ศาลจะทำหน้าที่เต็มคณะในกรณีเฉพาะที่กำหนดโดยธรรมนูญของศาล (รวมถึงการดำเนินการเพื่อถอดถอนผู้ตรวจการแผ่นดินของยุโรปหรือสมาชิกของคณะกรรมาธิการยุโรปที่ไม่ปฏิบัติตามภาระผูกพันของตน) และเมื่อศาลพิจารณาว่ากรณีนั้นมีความสำคัญ จะมีการใช้องค์คณะใหญ่พิจารณาคดีต่อเมื่อประเทศสมาชิกหรือสถาบันซึ่งเป็นภาคีกระบวนกรร้องขอ และในกรณีที่ซับซ้อนหรือสำคัญ ในกรณีที่มีการไต่สวนโดยใช้องค์คณะผู้พิพากษาสองหรือห้าคน ประธานคณะของผู้พิพากษาห้าคนต้องได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี และประธานคณะผู้พิพากษาสองคนต้องได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี การดำเนินเรื่องประเภทต่าง ๆ อ้างอิงคำวินิจฉัยเบื้องต้น ศาลยุติธรรมร่วมมือกับศาลทั้งหมดของประเทศสมาชิก ซึ่งเป็นศาลทั่วไปในเรื่องของกฎหมายสหภาพยุโรป เพื่อให้แน่ใจว่ามีการใช้กฎหมายของสหภาพยุโรปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมือนกันและเพื่อป้องกันการตีความที่แตกต่างกัน ศาลระดับชาติอาจอ้างถึงศาลยุติธรรมและขอให้ชี้แจงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการตีความกฎหมายของสหภาพยุโรปและตรวจสอบให้แน่ใจว่ากฎหมายภายในประเทศสอดคล้องกับกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือไม่ การอ้างอิงสำหรับการพิจารณาคดีเบื้องต้นอาจต้องขอตรวจสอบความถูกต้องของกฎหมายแห่งสหภาพยุโรป คำตอบของศาลยุติธรรมไม่ได้เป็นเพียงความเห็น แต่อยู่ในรูปของคำพิพากษาหรือคำสั่งที่มีเหตุผล ศาลแห่งชาติที่มีการกล่าวถึงนั้นเป็นผู้ตัดสินข้อพิพาทต่อหน้าศาลนั้นผูกพันตามการตีความที่ให้ไว้ คำพิพากษาของศาลยังผูกมัดศาลของประเทศอื่น ๆ ที่มีปัญหาเดียวกันมาก่อนด้วย ดังนั้น การอ้างอิงถึงคำวินิจฉัยเบื้องต้นจึงเป็นสิ่งที่พลเมืองยุโรปทุกคนสามารถขอคำชี้แจงเกี่ยวกับกฎหมายของสหภาพยุโรปซึ่งส่งผลกระทบต่อตนได้ แม้ว่าการอ้างอิงดังกล่าวสามารถทำได้โดยศาลระดับประเทศเท่านั้น ทุกฝ่ายในการพิจารณาคดีต่อหน้าศาลนั้น ประเทศสมาชิกและสถาบันในสหภาพยุโรปอาจมีส่วนร่วมในการดำเนินคดีต่อหน้าศาลยุติธรรมด้วยวิธีการดังกล่าวหลักการสำคัญหลายประการของ

กฎหมายของสหภาพยุโรปจึงถูกกำหนดโดยคำวินิจฉัยเบื้องต้น บางครั้งเป็นการตอบคำถามที่ศาลชั้นต้นของประเทศอ้างถึง

การดำเนินการสำหรับการไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันของกฎหมายการกระทำเหล่านี้ทำให้ศาลยุติธรรมสามารถตัดสินได้ว่าประเทศสมาชิกได้ปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กฎหมายของสหภาพยุโรปหรือไม่ก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาลยุติธรรม คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการขั้นตอนเบื้องต้นซึ่งประเทศสมาชิกที่เกี่ยวข้องจะได้รับโอกาสในการตอบกลับข้อร้องเรียนดังกล่าว หากขั้นตอนนั้นไม่ส่งผลให้ประเทศสมาชิกยุติความผิดพลาด การดำเนินการละเมิดกฎหมายของสหภาพยุโรปอาจถูกนำขึ้นสู่ศาลยุติธรรม การดำเนินการอาจดำเนินการโดยคณะกรรมาธิการ ในทางปฏิบัติมักจะเป็นกรณีหรือโดยประเทศสมาชิก หากศาลเห็นว่าพันธกรณีไม่ได้รับการปฏิบัติตาม รัฐต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยไม่ชักช้า หากหลังจากคณะกรรมาธิการได้ดำเนินการเพิ่มเติม ศาลยุติธรรมพบว่าประเทศสมาชิกที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของตน อาจกำหนดบทลงโทษทางการเงินแบบคงที่หรือเป็นงวด อย่างไรก็ตาม หากมาตรการเปลี่ยนคำสั่งไม่ได้รับการแจ้งต่อคณะกรรมาธิการ อาจเสนอให้ศาลกำหนดบทลงโทษทางการเงินแก่ประเทศสมาชิกที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีการตัดสินเบื้องต้นที่ระบุว่าไม่ปฏิบัติตามพันธกรณี

การถอนคำร้อง โดยการดำเนินการเพื่อเพิกถอน ผู้ยื่นคำร้องจะขอยกเลิกมาตรการ (โดยเฉพาะข้อบังคับคำสั่ง หรือการตัดสินใจ) ที่นำมาใช้โดยสถาบัน องค์กร สำนักงาน หรือหน่วยงานของสหภาพยุโรป ศาลยุติธรรมมีอำนาจตัดสินแต่เพียงผู้เดียวในการดำเนินการโดยรัฐสมาชิกต่อรัฐสมาชิกและ/หรือต่อคณะมนตรี (นอกเหนือจากมาตรการของสภาในส่วนที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือของรัฐ การทุ่มตลาด และการใช้อำนาจ) หรือสถาบันของสหภาพยุโรปหนึ่งนำมาต่อต้านอีกสถาบันหนึ่ง ในตอนแรกศาลทั่วไปมีอำนาจในการตัดสินในการกระทำอื่น ๆ ประเภทนี้และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการกระทำของบุคคล

การไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมาย การกระทำที่ทำให้สถาบัน องค์กร สำนักงาน หรือหน่วยงานของสหภาพยุโรปไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้และได้รับการตรวจสอบ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวอาจเกิดขึ้นหลังจากที่สถาบันที่เกี่ยวข้องได้รับการเรียกร้องให้ดำเนินการแล้วเท่านั้น ในกรณีที่การไม่ปฏิบัติตามถือเป็นเรื่องผิดกฎหมาย สถาบันที่เกี่ยวข้องจะต้องยุติความผิดพลาดด้วยมาตรการที่เหมาะสม เขตอำนาจศาลในการรับฟังการดำเนินการสำหรับการไม่ดำเนินการนั้นใช้ร่วมกันระหว่างศาลยุติธรรมและศาลกลางตามเกณฑ์เดียวกันกับการดำเนินการเพื่อเพิกถอน

การอุทธรณ์ในประเด็นของกฎหมายอาจถูกนำขึ้นสู่ศาลยุติธรรมตามคำพิพากษาและคำสั่งของศาลกลางเท่านั้น หากการอุทธรณ์เป็นที่ยอมรับและมีเหตุผลที่ดี ศาลยุติธรรมจะยกเลิกการตัดสินของศาลกลางในกรณีที่สถานะของกระบวนการพิจารณาอนุญาต ศาลยุติธรรมอาจตัดสินคดีได้เอง มิฉะนั้น จะอ้างอิงคดีกลับไปยังศาล

กลางซึ่งมีผลผูกพันตามคำตัดสินของศาลยุติธรรมในการอุทธรณ์ การเริ่มดำเนินการต่อหน้าศาลและกระบวนการพิจารณาเป็นลายลักษณ์อักษรในการอ้างอิงสำหรับการวินิจฉัยเบื้องต้นศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิก ส่งคำร้องหรือประเด็นไปยังศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปเพื่อตีความหรือตรวจสอบความถูกต้องของบทบัญญัติแห่งกฎหมายสหภาพยุโรป โดยรูปแบบและวิธีพิจารณาแห่งชาติ เมื่อคำขอนั้นได้รับการแปลเป็นภาษาในสหภาพยุโรป ทั้งหมดโดยบริการการแปลของศาล สำนักทะเบียนจะแจ้งให้คู่สัญญาทราบเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาในระดับชาติและไปยังประเทศสมาชิกและสถาบันของสหภาพยุโรปทั้งหมดด้วย มีการเผยแพร่ประกาศใน Official Journal of the European Union ระบุชื่อฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการและเนื้อหาของคำถาม ฝ่ายต่าง ๆ ประเทศสมาชิกและสถาบัน โดยมีเวลาสองเดือนในการยื่นข้อสังเกตเป็นลายลักษณ์อักษรต่อศาลยุติธรรม

ในการดำเนินการโดยตรงและการอุทธรณ์ การดำเนินการต่อหน้าศาลจะต้องดำเนินการโดยคำขอที่ส่งถึงสำนักทะเบียน นายทะเบียนจะดำเนินการเผยแพร่ประกาศการดำเนินการในวารสารทางการ โดยกำหนดคำร้องและข้อโต้แย้งของผู้ลงทะเบียน คำร้องนี้อีกฝ่ายหนึ่งจะมีเวลาสองเดือนในการยื่นคำแก้ต่างหรือตอบโต้ ตามความเหมาะสมผู้ลงทะเบียนอาจยื่นคำร้องตอบและให้จำเลยเข้าร่วมอีกครั้ง โดยต้องปฏิบัติตามกำหนดเวลาสำหรับการยื่นเอกสารเหล่านี้ ในการดำเนินการทั้งสองประเภท ผู้พิพากษา - ผู้รายงานและผู้ให้การทั่วไป ซึ่งรับผิดชอบในการติดตามความคืบหน้าของคดี จะได้รับการแต่งตั้งโดยประธานและอัยการตามลำดับ

การเตรียมตัว ในการพิจารณาคดีทั้งหมดเมื่อขั้นตอนที่เป็นลายลักษณ์อักษรเสร็จสิ้นอาจต้องระงับภายในสามสัปดาห์ว่าต้องการให้มีการพิจารณาคดีหรือไม่และเพราะเหตุใด หลังจากอ่านข้อเสนอของผู้พิพากษา - ผู้รายงานและรับฟังความเห็นของอัยการสูงสุดแล้ว ศาลจะตัดสินว่าจำเป็นต้องมีการสอบถามเพื่อเตรียมการใด ๆ คดีควรได้รับการพิจารณาในรูปแบบใด และการพิจารณาคดีควรจัดให้มีการโต้แย้งด้วยปากเปล่าหรือไม่ ซึ่งประธานจะเป็นผู้กำหนดวันพิจารณา

การประชาสัมพันธ์และความเห็นของอัยการ เมื่อมีการตัดสินใจว่าจะมีการไต่สวนปากเปล่า คดีนี้จะถูกโต้แย้งในที่สาธารณะต่อหน้าพิพากษาและอัยการสูงสุด ผู้พิพากษาและอัยการอาจถามคำถามใด ๆ กับฝ่ายที่พวกเขาเห็นว่าเหมาะสม หลายสัปดาห์ต่อมาอัยการได้เสนอความเห็นของตนต่อหน้าศาลยุติธรรมอีกครั้งในศาลเปิดเขาหรือเธอวิเคราะห์ในรายละเอียดด้านกฎหมายของคดีและแนะนำอย่างเป็นอิสระต่อศาลยุติธรรมถึงการตอบสนองที่เขาหรือเธอเห็นว่าควรได้รับจากปัญหาที่หยิบยกขึ้นมานี้เป็นจุดสิ้นสุดของขั้นตอนการดำเนินคดี หากมีการตัดสินว่าคดีไม่ก่อให้เกิดคำถามใหม่เกี่ยวกับกฎหมาย ศาลอาจตัดสินหลังจากฟังอัยการสูงสุดแล้วว่าจะตัดสินโดยไม่มีความเห็น

คำพิพากษา ผู้พิพากษาประจำคดีเป็นผู้วินิจฉัยและเขียนคำวินิจฉัย การตัดสินของศาลยุติธรรมถือเอาเสียงข้างมากและไม่มี การบันทึกความคิดเห็นใด ๆ ที่ไม่เห็นด้วยต่อสาธารณะเฉพาะผู้พิพากษาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาด้วยปากเปล่าในระหว่างที่มีการตัดสินโดยใช้การตัดสินโดยไม่กระทบกระเทือนต่อกฎที่ว่าผู้ตัดสินที่อายุน้อยที่สุดในขบวนจะไม่ลงนามในคำพิพากษาหากขบวนนั้นมีจำนวนเท่ากัน คำตัดสินจะประกาศในศาลเปิดคำตัดสินและความเห็นของอัยการมีอยู่ในเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตของ CURIA ในวันที่มีการส่งมอบ โดยส่วนใหญ่แล้วจะเผยแพร่ในรายงานของศาลยุโรปในภายหลัง

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ไม่มีค่าธรรมเนียมศาลสำหรับการดำเนินคดี ในทางกลับกันศาลไม่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายของทนายความที่มีสิทธิได้รับการปฏิบัติต่อหน้าศาลของประเทศสมาชิกซึ่งฝ่ายต่าง ๆ จะต้องเป็นตัวแทน อย่างไรก็ตาม ฝ่ายที่ไม่สามารถออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือบางส่วนในการดำเนินคดีได้อาจยื่นขอความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยไม่ต้องมีคำสั่งจากทนายความ ใบลงทะเบียนจะต้องแนบหลักฐานที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อระบุความต้องการความช่วยเหลือทางกฎหมาย

การจัดการด้านภาษา ในการดำเนินการโดยตรง ภาษาที่ใช้ในการลงทะเบียน (อาจเป็นหนึ่งใน 24 ภาษาทางการของสหภาพยุโรป) โดยหลักการแล้วจะเป็นภาษาของคดีความ กล่าวคือ ภาษาที่ใช้ในกระบวนการพิจารณาคดีจะดำเนินการในการอุทธรณ์ ภาษาของคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั่วไปซึ่งอยู่ระหว่างการอุทธรณ์ด้วยการอ้างอิงถึงคำวินิจฉัยเบื้องต้น ภาษาของคดีคือศาลของประเทศสมาชิกซึ่งอ้างอิงถึงศาลยุติธรรมกระบวนการพิจารณาคดีด้วยวาจาในการพิจารณาคดีจะถูกตีความไปพร้อมกันเป็นภาษาทางการต่าง ๆ ของสหภาพยุโรปตามความจำเป็น ผู้พิพากษาพิจารณาโดยไม่มีล่ามในภาษากลางซึ่งตามธรรมเนียมแล้วคือภาษาฝรั่งเศส

3.5 องค์ประกอบของศาลกลาง (General Court)

ศาลกลางประกอบด้วยผู้พิพากษาสองคนจากแต่ละประเทศสมาชิก ผู้พิพากษาได้รับการแต่งตั้งโดยความเห็นพ้องร่วมกันจากรัฐบาลของประเทศสมาชิก หลังจากการปรึกษาหารือของคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการให้ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สมัครในการปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษามีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี และสามารถต่ออายุได้อีกโดยผู้พิพากษาเลือกกันเองเพื่อแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งประธานมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งสามปี และแต่งตั้งนายทะเบียนมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี ผู้พิพากษาปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการและเป็นอิสระต่างจากศาลยุติธรรม ศาลกลางไม่มีผู้สนับสนุนถาวร อย่างไรก็ตามงานนั้นอาจดำเนินการโดยผู้พิพากษาในกรณีพิเศษ

การพิจารณาคดีในศาลกลางมีผู้พิพากษาห้าหรือสามคนหรือในบางกรณีอาจเป็นผู้พิพากษาคนเดียว นอกจากนี้ยังอาจใช้องค์คณะใหญ่ (ผู้พิพากษาสิบห้าคน) เมื่อสิ่งนี้ได้รับการพิสูจน์โดยความซับซ้อนทางกฎหมาย หรือความสำคัญของคดี ประธานคณะของผู้พิพากษาห้าคนได้รับเลือกจากผู้พิพากษาที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งสามปี ศาลกลางมีสำนักทะเบียนของตนเอง แต่ใช้บริการด้านการบริหารและภาษาศาสตร์ของสถาบันสำหรับข้อกำหนดอื่น ๆ

อำนาจศาล การกระทำโดยบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเพื่อต่อต้านการกระทำของสถาบัน องค์กร สำนักงาน หรือหน่วยงานของสหภาพยุโรป (ซึ่งกล่าวถึงพวกเขาหรือเกี่ยวข้องกับพวกเขาโดยตรงและเป็นส่วนตัว) และต่อต้านการกระทำตามกฎหมาย (ซึ่งเกี่ยวข้องกับพวกเขาโดยตรงและที่กระทำ ไม่นำมาซึ่งมาตรการในการดำเนินการ) หรือต่อต้านความล้มเหลวในการดำเนินการในส่วนของสถาบัน องค์กร สำนักงานหรือหน่วยงานเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น คดีที่บริษัทฟ้องร้องต่อคำตัดสินของคณะกรรมการที่เรียกเก็บค่าปรับจากบริษัทนั้น

การดำเนินการโดยประเทศสมาชิกต่อคณะกรรมการ การกระทำที่ประเทศสมาชิกลำมาต่อต้านคณะมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่นำมาใช้ในด้านความช่วยเหลือของรัฐ มาตรการปกป้องทางการค้า (การทุ่มตลาด) และการกระทำที่ใช้อำนาจดำเนินการดำเนินการเพื่อเรียกร้องค่าชดเชยสำหรับความเสียหายที่เกิดจากสถาบันหรือหน่วยงานสำนักงาน หรือหน่วยงานของสหภาพยุโรปหรือเจ้าหน้าที่ของตน การกระทำตามสัญญาที่ทำขึ้นโดยสหภาพยุโรปซึ่งให้อำนาจศาลโดยชัดแจ้ง; การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาที่ฟ้องร้องต่อสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาของสหภาพยุโรปและต่อสำนักงานพันธุ์พืชชุมชนข้อพิพาทระหว่างสถาบันของสหภาพยุโรปกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในการจ้างงานและระบบประกันสังคมคำตัดสินของศาลกลางอาจถูกยื่นอุทธรณ์ต่อศาลยุติธรรมได้ภายในสองเดือน โดยจำกัดเฉพาะประเด็นของกฎหมาย

กระบวนการ ศาลกลางมีระเบียบวิธีพิจารณาของตนเอง โดยหลักการแล้วการดำเนินการรวมถึงการเขียนและขั้นตอนปากเปล่า คำร้องที่จัดทำขึ้นโดยทนายความหรือตัวแทนและส่งไปลงทะเบียน เปิดกระบวนการพิจารณาประเด็นหลักของการดำเนินการได้รับการเผยแพร่ในประกาศในภาษาทางการทั้งหมดในวารสารอย่างเป็นทางการของสหภาพยุโรป นายทะเบียนส่งคำขอให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งฟ้องคดี ซึ่งจะมีระยะเวลาสองเดือนในการยื่นคำแก้ต่าง ในการดำเนินการโดยตรง ตามหลักการแล้ว ผู้สมัครอาจยื่นคำร้องตอบกลับภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งจำเลยอาจตอบกลับด้วยการเข้าร่วมอีกครั้งบุคคลใดก็ตามที่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามีส่วนได้เสียในผลของคดีต่อหน้าศาลทั่วไป เช่นเดียวกับประเทศสมาชิกและสถาบันของสหภาพยุโรปอาจเข้าแทรกแซงกระบวนการพิจารณาได้ ผู้แทรกแซงยื่นคำแถลงในการแทรกแซง สนับสนุน หรือคัดค้านข้อเรียกร้องของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งฝ่ายนั้นอาจตอบโต้ในระหว่างการพิจารณาด้วยวาจาที่เป็นไปได้ นั่นจะมีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ เมื่อมีการรับฟัง

ทนายความ ผู้พิพากษาสามารถตั้งคำถามต่อตัวแทนของคู่กรณีได้ ผู้พิพากษา-ผู้รายงานสรุปในรายงานสำหรับการพิจารณาคดี ข้อเท็จจริงที่อาศัยและข้อโต้แย้งของแต่ละฝ่ายและผู้แทรกแซง (ถ้ามี) เอกสารนี้เผยแพร่ต่อสาธารณะ ในภาษาของคดีจากนั้นผู้พิพากษาจะพิจารณานบนพื้นฐานของร่างคำพิพากษาที่จัดทำโดยผู้พิพากษา-ผู้รายงานและคำพิพากษาจะถูกส่งไปในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลทั่วไปไม่มีค่าธรรมเนียมศาล อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายของทนายความที่มีสิทธิ์ปรากฏต่อหน้าศาลในประเทศสมาชิกซึ่งคู่กรณีต้องเป็นตัวแทนนั้นจะไม่จ่ายโดยศาลทั่วไป ถึงกระนั้นก็ตาม บุคคลใดที่ไม่สามารถชำระค่าใช้จ่ายในคดีได้ก็สามารถขอความช่วยเหลือทางกฎหมายได้

การดำเนินการชั่วคราว การดำเนินการต่อศาลกลางไม่ได้รับการดำเนินการของการกระทำที่โต้แย้ง อย่างไรก็ตาม ศาลอาจสั่งให้ระงับหรือใช้มาตรการอื่นชั่วคราวก็ได้ประธานศาลกลางหรือรองประธานหากจำเป็นสามารถออกกฎเกี่ยวกับการใช้มาตรการชั่วคราวตามลำดับที่สมเหตุสมผลได้จะได้รับการปฏิบัติตามมาตรการชั่วคราวก็ต่อเมื่อตรงตามเงื่อนไขสามประการ

1. การดำเนินการในกระบวนการหลักต้องไม่ปรากฏโดยปราศจากสาระอันสมควรตั้งแต่แรกเห็น
2. ผู้ลงทะเบียนต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นมาตรการเร่งด่วนและจะได้รับอันตรายร้ายแรงและไม่สามารถแก้ไขได้หากไม่มีมาตรการดังกล่าว
3. มาตรการชั่วคราวต้องคำนึงถึงความสมดุลของผลประโยชน์ของคู่สัญญาและผลประโยชน์สาธารณะ

3.6 การศึกษาดูงาน ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป

วันที่ 22 พฤษภาคม 2566 นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้เกียรติเป็นหัวหน้าคณะนำผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 เดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศ ณ ราชมงคลธัญบุรี โดยมี นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมศึกษาดูงานและฟังบรรยายหัวข้อ "สิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป" บรรยายโดย Mr. Dean Spielmann ประธานองค์คณะที่ 1 แห่งศาลกลาง และ หัวข้อ "อำนาจและการบริหารจัดการองค์กรแห่งศาลกลาง" บรรยายโดย Mr. Marc Jaeger ผู้พิพากษาแห่งศาลกลาง ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of the European Union: CJEU)

ภาพที่ 12 ผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นรป.) รุ่นที่ 11 เข้าร่วมศึกษาดูงานและฟังบรรยายหัวข้อ "สิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป" บรรยายโดย Mr. Dean Spielmann ประธานองค์คณะที่ 1 แห่งศาลกลาง และ หัวข้อ "อำนาจและการบริหารจัดการองค์กรแห่งศาลกลาง" บรรยายโดย Mr. Marc Jaeger ผู้พิพากษาแห่งศาลกลาง ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป

ภาพที่ 13 ผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นรป.) รุ่นที่ 11 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง "สิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป" และ "อำนาจและการบริหารจัดการองค์กรแห่งศาลกลาง" กับ Mr. Dean Spielmann ประธานองค์คณะที่ 1 แห่งศาลกลาง และ Mr. Marc Jaeger ผู้พิพากษาแห่งศาลกลาง ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป

ภาพที่ 14 ผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง "สิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป" และ "อำนาจและการบริหารจัดการองค์กรแห่งศาลกลาง" ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป

ภาพที่ 15 การศึกษาดูงานเข้าร่วมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ณ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป

บทที่ 4

ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม

4.1 ที่มาและความสำคัญ

ศาลรัฐธรรมนูญพัฒนาขึ้นมาจากการปฏิรูปประเทศในปี พ.ศ. 2513 การปฏิรูปดังกล่าวก่อให้เกิดการจัดตั้งรัฐที่เป็นสหพันธรัฐซึ่งอำนาจนิติบัญญัติถูกแบ่งระหว่างสหพันธรัฐและเขตปกครองตนเอง ทำให้เขตการปกครองต่างๆ สามารถปกครองตนเอง และมีอำนาจบริหารงานภายในเขตปกครองของตนได้ในระดับหนึ่งภายใต้ขอบเขตอำนาจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เนื่องจากปัญหาการมีชุมชนที่แตกต่างกันทั้งวัฒนธรรมและภาษา เพื่อให้แต่ละชุมชนมีอำนาจในการปกครองตนเองมากขึ้น การแบ่งอำนาจทางกฎหมายระหว่างการปกครองท้องถิ่นที่แตกต่างกันนำมาซึ่งความเสี่ยงต่อความขัดแย้ง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทำให้สภานิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ ในปี พ.ศ. 2523 ตัดสินใจใช้มาตรา 107 ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ใช้ศาลอนุญาโตตุลาการซึ่งได้รับมอบหมาย จากเขตแดนของเขตอำนาจศาลของแต่ละหน่วยงาน เพื่อพิจารณากฎหมายกฤษฎีกาและกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับการแบ่งส่วนการปกครองที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ ศาลอนุญาโตตุลาการได้เปิดทำการอย่างเป็นทางการ ณ วุฒิสภาเบลเยียม เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2527 จนเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2528 จึงได้มีคำตัดสินครั้งแรก กระทั่งเดือนพฤษภาคมปี พ.ศ. 2550 เมื่อมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญของเบลเยียม ศาลอนุญาโตตุลาการจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีความสอดคล้องกับอำนาจที่แท้จริงในการพิจารณาคดี

เมื่อ พ.ศ. 2531 ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญและได้ขยายขอบเขตอำนาจของศาลให้ครอบคลุมถึงการกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 24 ของรัฐธรรมนูญซึ่งรับรองหลักความเสมอภาคการไม่เลือกปฏิบัติและสิทธิและเสรีภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมทั้งให้มีอำนาจตรวจสอบ

การปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญในเรื่องอื่น ๆ ได้ กล่าวคือ พระราชบัญญัติพิเศษวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2546 ได้ขยายความสามารถของศาลให้ครอบคลุมบทบัญญัติทั้งหมดในส่วนที่ 2 ของรัฐธรรมนูญซึ่งเกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพ (มาตรา 8 ถึงมาตรา 32) ตลอดจนมาตรา 170 (หลักการทางกฎหมายในเรื่องภาษี) มาตรา 172 (หลักการความเสมอภาคในเรื่องภาษี) และมาตรา 191 (การคุ้มครองชาวต่างชาติ) ของรัฐธรรมนูญ; พระราชบัญญัติพิเศษวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2557 ขยายอำนาจนี้ไปยังมาตรา 143 วรรค 1 (หลักการแห่งความภักดีของรัฐบาลกลาง) ของรัฐธรรมนูญ ต่อมาบทบัญญัติเกี่ยวกับศาลอนุญาโตตุลาการได้รวมอยู่ในมาตรา 142 เมื่อมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 “ศาลอนุญาโตตุลาการ” ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ศาลรัฐธรรมนูญ”

กฎหมายรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติข้อ 142 วรรคแรกของรัฐธรรมนูญกำหนดให้ทั้งรัฐธรรมนูญแห่งเบลเยียมมีเขตอำนาจศาลและเขตปกครองของรัฐที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติ ศาลตัดสินโดยคำตัดสินเกี่ยวกับความขัดแย้งของอำนาจในการละเมิดข้อ 10 ข้อ 11 และข้อ 24 ของรัฐธรรมนูญและการละเมิดรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวตามที่กฎหมายกำหนด (บทบัญญัติมาตรา 2 ของรัฐธรรมนูญว่าด้วย เช่นเดียวกับข้อ 143, 1, 170, 172 และ 191) คดีอาจถูกนำขึ้นต่อหน้าศาลโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามที่กำหนด มาตรา 142 ของรัฐธรรมนูญถูกนำมาใช้โดยพระราชบัญญัติพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติม) เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2532 ซึ่งเกี่ยวกับการจัดองค์กรเขตอำนาจศาล การทำงานและกระบวนการพิจารณาของศาลและผลของคำวินิจฉัย พระราชบัญญัติ (ปกติ) 6 มกราคม พ.ศ. 2532 กำหนดเงินเดือนและเงินบำนาญของผู้พิพากษาเลขาธิการกฎหมายและนายทะเบียนของศาล การแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2557 ได้ขยายขอบเขตอำนาจของศาลให้มีการทบทวนการลงประชามติในระดับภูมิภาคและทบทวนการตัดสินใจของสภาผู้แทนราษฎรหรือหน่วยงานของตนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสภานิติบัญญัตินั้น บทบัญญัติใหม่เหล่านี้ได้มีการนำมาใช้โดยพระราชบัญญัติพิเศษฉบับเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2557 เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2532 ในที่สุดมีพระราชกฤษฎีกากฎระเบียบและแนวทางที่เกี่ยวข้องกับด้านต่าง ๆ ของความสามารถและการดำเนินงานของศาล แม้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2374 จะมีได้กำหนดให้มีองค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญไว้ก็ตาม แต่ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2523 ก็ได้มีการบัญญัติให้จัดตั้งองค์กรในลักษณะ “ศาลรัฐธรรมนูญ” ขึ้นมา โดยมีชื่อเรียกว่า “ศาลชี้ขาดข้อพิพาท” แต่อย่างไรก็ตาม ศาลชี้ขาดข้อพิพาทก็ยังไม่ได้เริ่มปฏิบัติหน้าที่จรรยาทั้งในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2527 ภายหลังจากที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2526 ประกาศใช้บังคับ และได้กำหนดโครงสร้างและสถานะของตุลาการ รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานของศาลชี้ขาดข้อพิพาทเอาไว้ เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2374 ถูกยกเลิกและมีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ คือรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของเบลเยียม ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 รัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติยืนยันหลักการของรัฐธรรมนูญฉบับเดิมโดยในมาตรา 142 ได้กำหนดให้มีศาลชี้ขาดข้อพิพาทขึ้นดังเช่นที่มีมาแล้ว

4.2 โครงสร้างและองค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยตุลาการจำนวน 12 คน ได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ องค์ประกอบของตุลาการจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก 6 คน มาจากผู้ที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส และกลุ่มที่สอง 6 คน มาจากผู้ที่ใช้ภาษาดัตช์ เหตุผลที่มีการแบ่งตุลาการออกเป็น 2 กลุ่มตามภาษาที่ใช้เนื่องจากภาษาราชการของเบลเยียมมี 2 ภาษา คือ ภาษาฝรั่งเศสและภาษาดัตช์ ผู้ที่ทำหน้าที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการแต่ละกลุ่มจะเลือกประธานขึ้นมา 1 คน ประธานทั้ง 2 คน จะสลับกันทำหน้าที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญคนละ 1 ปี ในแต่ละกลุ่มจะมีตุลาการจำนวน 3 คน ที่เป็นนักกฎหมายและมีประสบการณ์ในการทำงานด้านกฎหมาย (เช่น ผู้พิพากษา หรืออาจารย์คณะ

นิติศาสตร์) มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ส่วนตุลาการอีก 3 คน จะต้องเคยเป็นสมาชิกรัฐสภามาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี นอกจากนี้ศาลต้องประกอบด้วยผู้พิพากษาทั้งเพศหญิงและเพศชายในสัดส่วนอย่างน้อย 1 ต่อ 3 ของแต่ละเพศ ผู้มีความประสงค์ที่จะสมัครเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องมีอายุอย่างน้อย 40 ปี และดำรงตำแหน่งได้จนถึงอายุ 70 ปี มีหลักเกณฑ์เข้มงวดในการห้ามดำรงตำแหน่งที่ขัดกันตำแหน่งและการประกอบอาชีพอื่น ๆ ศาลรัฐธรรมนูญมีผู้ช่วยเลขานุการ (สูงสุด 24 คน) ซึ่งครึ่งหนึ่งเป็นผู้ที่ใช้ภาษาดัตช์และอีกครึ่งหนึ่งเป็นผู้ที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส โดยมีคุณสมบัติต้องจบการศึกษาระดับปริญญาทางกฎหมายในมหาวิทยาลัยและได้รับการคัดเลือกจากการแข่งขันที่เปิดกว้างซึ่งข้อกำหนดและเงื่อนไขจะกำหนดโดยศาล ศาลรัฐธรรมนูญมีนายทะเบียนที่ใช้ภาษาดัตช์ 1 คนและนายทะเบียนที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสอีก 1 คน ศาลรัฐธรรมนูญแต่งตั้งเจ้าหน้าที่บริหารในแผนกต่าง ๆ ศาลรัฐธรรมนูญมีระบบการงบประมาณของตนเองขึ้นอยู่กับงบประมาณปีประจำปีที่ได้รับการอนุมัติซึ่งจะช่วยให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นอิสระและเป็นกลางอย่างทั่วถึง อำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา 142 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียมฉบับปัจจุบัน (ค.ศ. 1994) บัญญัติ ถึงอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญไว้ 3 ประการ คือ

1. การชี้ขาดข้อพิพาทอันเกิดจากที่กฎหมาย กฎฎีกา หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ
2. การชี้ขาดข้อพิพาทอันเกิดจากที่กฎหมาย กฎฎีกา หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ กระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้
3. การควบคุมสนธิสัญญาระหว่างประเทศมิให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบให้มีการเคารพต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน (การฟ้องตรง) เดิมทีนั้นประชาชนไม่สามารถใช้สิทธิได้โดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่ต่อมาเมื่อมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 (ค.ศ. 1988) และมีการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฉบับลงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2532 (ค.ศ. 1989) ออกมาได้มีการกำหนดให้ศาลชี้ขาดข้อพิพาทเป็น “ผู้พิทักษ์” สิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ โดยให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาวินิจฉัย เช่น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักว่าด้วยความเสมอภาคการเลือกปฏิบัติ เสรีภาพทางการศึกษา เป็นต้น ในเบลเยียมนี้ ประชาชนสามารถใช้สิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวกับการที่กฎหมาย กฎฎีกา หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไปกระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ใน 2 วิธี

วิธีแรก ประชาชนใช้สิทธิเสนอปัญหาต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงเพื่อขอให้มีการเพิกถอนกฎหมาย กฎฎีกา หรือกฎเกณฑ์ที่ไปกระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

วิธีที่สอง ประชาชนอาจร้องขอต่อศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองเป็นผู้ส่งเรื่องที่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายกฤษฎีกาหรือกฎเกณฑ์ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อทำการพิจารณาวินิจฉัยต่อไปได้

ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียทุกคนสามารถฟ้องศาลชี้ขาดข้อพิพาทได้ในกรณีที่มีการกระทำที่ไปกระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้

หลักเกณฑ์ในการรับฟ้องคดีของประชาชนไว้พิจารณา รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฉบับลงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2532 ซึ่งยังนำมาใช้บังคับอยู่กับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการฟ้องคดีโดยประชาชนไว้ดังนี้

1. ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลชี้ขาดข้อพิพาท มาตรา 142 วรรคสาม บัญญัติให้ประชาชนทุกคนที่มีส่วนได้เสียสามารถฟ้องคดีต่อศาลชี้ขาดข้อพิพาทได้เมื่อพิจารณาตามมาตรา 2 แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฉบับลงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2532 จะพบว่าผู้มีสิทธิที่จะฟ้องศาลชี้ขาดข้อพิพาทเพื่อขอให้เพิกถอนกฎหมาย ได้แก่ คณะรัฐมนตรีประธานสภาโดยการร้องขอของสมาชิกไม่น้อยกว่าสองในสามของสภานั้น และประชาชนผู้มีส่วนได้เสียใดในมาตรา 2 ข้อ 2 บัญญัติไว้ว่าประชาชนในที่นี้อาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้โดยนิติบุคคลในที่นี้อาจเป็นได้ทั้งนิติบุคคลในกฎหมายเอกชนหรือนิติบุคคลในกฎหมายมหาชนก็ได้เช่นกัน
2. วัตถุประสงค์แห่งการฟ้องคดี วัตถุประสงค์ของการที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชาชนสามารถฟ้องคดีโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็เพราะศาลรัฐธรรมนูญนั้นได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็น “ผู้พิทักษ์เสรีภาพส่วนบุคคล” ของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดเอาไว้โดยการฟ้องคดีโดยตรงของประชาชนจะต้องเป็นเรื่องที่กฎหมาย กฤษฎีกา หรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่มีผลไปกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองเอาไว้

4.3 การศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม

วันที่ 24 พฤษภาคม 2566 Mr. Luc Lavrysen ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม กลุ่มผู้ใช้ภาษาดัตช์และ Mr. Pierre Nihoul ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม กลุ่มผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศส พร้อมด้วยนายเสข วรรณเมธี เอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ให้เกียรติต้อนรับ นายวรวิทย์ กังคศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงานและฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับระบบศาลรัฐธรรมนูญ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ บรรยายโดย Mr. Luc Lavrysen ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม กลุ่มผู้ใช้ภาษา

ดัตช์ Mr. Quentin Pironnet เจ้าพนักงานกฎหมาย และ Mr. Jan Theunis เจ้าพนักงานกฎหมาย ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม (The Constitutional Court of the Kingdom of Belgium)

ภาพที่ 16 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นรป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม โดยได้รับการต้อนรับโดย Mr. Luc Lavrysen ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม

ภาพที่ 17 คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ศึกษาดูงานและฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับระบบศาลรัฐธรรมนูญ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ บรรยายโดย Mr. Luc Lavrysen ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม กลุ่มผู้ใช้ภาษาดัตช์ Mr. Quentin Pironnet เจ้าพนักงานกฎหมาย และ Mr. Jan Theunis เจ้าพนักงานกฎหมาย ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2566 ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม (The Constitutional Court of the Kingdom of Belgium)

บทที่ 5

บทสรุปจากการศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงาน ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ราชรัฐลักเซมเบิร์ก และราชอาณาจักรเบลเยียม ในครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาอบรมหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ 11 ได้เข้าใจความเป็นมาของศาลรัฐธรรมนูญ ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ราชรัฐลักเซมเบิร์ก และราชอาณาจักรเบลเยียม การบริหารจัดการและขอบเขตอำนาจของศาล สถานะของผู้พิพากษา และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่สำคัญ โดยอำนาจและการบริหารจัดการองค์กรแห่งศาลกลางจะประกอบไปด้วย องค์คณะผู้พิพากษา จำนวน 27 คน ซึ่งเท่ากับจำนวนรัฐสมาชิกและผู้ช่วยผู้พิพากษา จำนวน 8 คน โดยการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมยุโรปแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1. การพิจารณาครอบงำประชุม ในกรณีของรัฐสมาชิกร้องขอหรือกรณีพิเศษดังที่ระบุไว้ในธรรมนูญศาลยุติธรรม เช่น การพิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ตรวจการยุโรป หรือกรรมการยุโรป เป็นต้น 2. การพิจารณาโดยผู้พิพากษา 3 หรือ 5 คน สำหรับการพิจารณาคดีความทั่วไป กรณีที่ศาลยุติธรรมยุโรปพิจารณาสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่ 1. การตีความกฎหมาย 2. กรณีที่รัฐสมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของสหภาพ 3. กรณีที่สถาบันของสหภาพยุโรปหรือพลเมืองยุโรปต้องขอให้กฎหมายไม่มีผลบังคับใช้ 4. กรณีที่สถาบันต่างๆ ของสหภาพยุโรปไม่ปฏิบัติตามสนธิสัญญา 5. กรณีที่บุคคลหรือบริษัทได้รับความเสียหายอันเกิดจากการกระทำของประชาคมหรือเจ้าหน้าที่ของประชาคม และ 6. กรณีที่มีการอุทธรณ์ถามประเด็นทางกฎหมาย

ในส่วนของการศึกษาดูงานและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาของศาลรัฐธรรมนูญลักเซมเบิร์ก การบริหารจัดการและขอบเขตอำนาจของศาลในลักเซมเบิร์ก สถานะของผู้พิพากษาในลักเซมเบิร์ก และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่สำคัญประกอบด้วย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน 9 คน ได้แก่ ประธานศาลฎีกา จำนวน 1 คน ประธานศาลปกครอง 1 คน ที่ปรึกษาศาลฎีกา 2 คน และผู้พิพากษาจากศาลยุติธรรม 5 คน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย การตีความกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร นอกเหนือจากกฎหมายที่มีสนธิสัญญารับรองไว้ ซึ่งจะไม่รวมในการพิจารณาวินิจฉัยการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ประชาชนไม่สามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง คำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญมีผลเฉพาะต่อคดีที่จำเป็นต้องมีการตั้งประเด็นปัญหาก่อนดำเนินการพิจารณาในเนื้อหาของคดี และคำวินิจฉัยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเสมอภาค

อำนาจหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญเบลเยียมประกอบด้วย ตุลาการ จำนวน 12 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ โดยองค์ประกอบของตุลาการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรก จำนวน 6 คน มาจากผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศส กลุ่มที่สอง จำนวน 6 คน มาจากผู้ใช้ภาษาดัตช์ เนื่องจากภาษาราชการของเบลเยียมมี 2 ภาษา คือ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาดัตช์ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการชี้ขาดข้อพิพาทอันเกิดจากที่กฎหมาย กฎฎีกา หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ การชี้ขาดข้อพิพาทอันเกิดจากที่กฎหมาย กฎฎีกา หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ กระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ การควบคุมสนธิสัญญาระหว่างประเทศมิให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

จากการศึกษาดูงานครั้งนี้เห็นได้ว่า การพัฒนาการที่สำคัญของกระบวนการยุติธรรมทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง บทบาทของศาลสูงหรือศาลรัฐธรรมนูญในประเทศต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของกระบวนการทางการเมืองในหลากหลายมิติ อาทิ การเสริมสร้างความมั่นคงของระบบประชาธิปไตยที่สถาปนาขึ้นใหม่ พัฒนาการทางรัฐธรรมนูญ การปกป้องคุ้มครองสิทธิของบุคคล การกำหนดนโยบายสาธารณะ และการแข่งขันทางการเมือง บทบาทหน้าที่และการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญในหลายประเทศในปัจจุบันมีผลต่อทิศทางของผลลัพธ์ทางการเมืองอย่างเด่นชัด โดยบทบาทของกระบวนการยุติธรรมระดับเหนือรัฐชาติที่มีต่อกระบวนการตุลาการในประเทศภาคีสหภาพยุโรปเป็นผลจากการยอมรับว่ากฎหมายแห่งสหภาพยุโรป (EU law) มีศักดิ์เหนือกว่ากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ภายในประเทศสมาชิกทั้งหมด ซึ่งรวมถึงกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่มีเนื้อหาสาระเป็นรัฐธรรมนูญด้วย ดังนั้น กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของกฎหมายแห่งสหภาพยุโรปที่มีผลใช้บังคับโดยไม่มีเงื่อนไขจึงมีผลทางกฎหมายโดยตรงในระเบียบทางกฎหมายภายในประเทศภาคีในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมายแห่งสหภาพยุโรปด้วยเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

1. Belgium in the European Union. Belgium. Belgian Federal Public Service (ministry) of Foreign Affairs, Foreign Trade and Development Cooperation Retrieved September 27, 2023, <https://diplomatie.belgium.be/en>
2. Cantoni, Davide (2011). "Adopting a New Religion: The Case of Protestantism in 16th Century Germany" (PDF). Barcelona GSE Working Paper Series.
3. Eva-Maria Stolte, Importvorschriften kurzgefasst Retrieved September 27, 2023, <http://www.frankfurt-main.ihk.de>
4. Kreins, Jean-Marie (2003). *Histoire du Luxembourg* (3rd ed.). Paris: Presses Universitaires de France. pp. 80–81. ISBN 978-2-13-053852-3.
5. Luxembourg City Tourist Office. (2023). Luxembourg-city. Retrieved September 27, 2023, from History of Luxembourg-city: <https://www.luxembourg-city.com/en/about-luxembourg-city/presentation/history>
6. Mommsen, Wolfgang J. (1990). "Kaiser Wilhelm II and German Politics". *Journal of Contemporary History*. 25 (2/3): 289–316. doi:10.1177/002200949002500207
7. Philpott, Daniel (January 2000). "The Religious Roots of Modern International Relations". *World Politics*. 52 (2): 206–245. doi:10.1017/S0043887100002604. S2CID 40773221
8. Türk, Alexander H. (2009). *Judicial Review in EU Law*. Northampton: Edward Elgar.

9. Vallinder, Torbjörn. (1995). When the Courts Go Marching In. In C. Neal Tate & Torbjörn Vallinder (Eds.), *The Global Expansion of Judicial Power* (13 – 26). New York: New York University Press.
10. Visser, Maartje De. (2014). *Constitutional Review in Europe: A Comparative Analysis*. Portland, Hart Publishing.